

ŚIST

Świętokrzyski Instytut
Samorządu Terytorialnego

Struktura Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy i Regionalny

**KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO**

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich
na lata 2018–2030 PROO

Rządowy Program
Rozwoju Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

Fundusze EOG są formą pozaunijnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Islandię, Norwegię i Liechtenstein nowym członkom UE – kilkunastu państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim. W zamian za udzielaną pomoc finansową Państwa-Darczyńcy korzystają z dostępu do rynku wewnętrznego UE, mimo że nie są członkami Wspólnoty. Głównym celem funduszy EOG i funduszy norweskich jest zmniejszanie różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem. W zamian za udzielaną pomoc finansową, państwa-darczyńcy korzystają z dostępu do rynku wewnętrznego UE mimo że nie są jej członkami.

W III edycji Funduszy, Polska z alokacją brutto 809,3 milionów euro (z łącznej puli ponad 2,8 miliarda euro), podobnie jak w poprzednich edycjach, jest największym beneficjentem tych pieniędzy w UE. Za koordynację wdrażania funduszy EOG i funduszy norweskich w Polsce odpowiada Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Współpracuje przy tym z Biurem Mechanizmów Finansowych w Brukseli.

Źródło: <https://frsi.org.pl/program-aktywni-obywatele-fundusz-regionalny/>

Na podstawie umowy między Islandią, Liechtensteinem, Norwegią i Unią Europejską 10% środków z Funduszy EOG w krajach objętych pomocą przeznaczonych jest na wsparcie społeczeństwa obywatelskiego przez **Fundusz Aktywni Obywatele**. W każdym z 15 krajów Fundusz ten administrowany jest przez niezależnego operatora wyłonionego w konkursie

ofert przez Biuro Mechanizmów Finansowych w Brukseli zarządzające programami finansowanymi z Funduszy Norweskich i Funduszy EOG.

Program **Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy** (Active Citizens Fund – National) jest jednym z 11 programów prowadzonych w Polsce ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (tzw. Funduszy norweskich i Funduszy EOG) 2014-2021 i jednym z dwóch przeznaczonych na wsparcie działalności organizacji społecznych.

Zgodnie z umowami międzynarodowymi Fundusz Aktywni Obywatele wspiera działania w obszarach:

- demokracja, aktywność obywatelska, dobre rządzenie i przejrzystość;
- prawa człowieka i równe traktowanie: zwalczanie i przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na rasę, pochodzenie etniczne, religię, wyznanie, płeć, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną, tożsamość płciową;
- sprawiedliwość społeczną i włączanie grup zagrożonych wykluczeniem;
- równość płci i przeciwdziałanie przemocy ze względu na płeć;
- środowisko i zmiany klimatyczne.

Kwota dofinansowania programu wynosi 53 000 000 €. W ramach tego programu zostały ustanowione dwa Fundusze: jeden Krajowy oraz jeden Regionalny.

- kwota "Aktywni Obywatele -Fundusz Krajowy" wynosi 30 000 000 €;
- kwota "Aktywni Obywatele -Fundusz Regionalny" wynosi 23 000 000 €.

Operatorem **Funduszu Krajowego** jest konsorcjum złożone z trzech organizacji:

- Fundacji im. Stefana Batorego (lider),
- Fundacji Stocznia
- Fundacji Akademia Organizacji Obywatelskich.

Program **Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy** prowadzony będzie w okresie 2019-2024. Wspierać będzie działania podejmowane przez organizacje społeczne w czterech obszarach

Obszar 1. Angażowanie obywateli i obywaterek w sprawy publiczne i działania społeczne, w tym działania dotyczące ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatycznym (koordynacja: Fundacja Stocznia)

Obszar 2. Ochrona praw człowieka i równe traktowanie, w tym przeciwdziałanie przemocy ze względu na płeć (koordynacja: Fundacja im. Stefana Batorego)

Obszar 3. Wzmocnienie grup narażonych na wykluczenie (koordynacja: Fundacja im. Stefana Batorego)

Obszar 4. Wsparcie rozwoju sektora obywatelskiego (koordynacja: Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich)

Źródło: <https://www.swietokrzyskie.pro/program-aktywni-obywatele-fundusz-krajowy-spotkanie-informacyjne-w-kielcach/>

Organizacje będą mogły się ubiegać o wsparcie na działania prowadzone w powyższych obszarach w ramach trzech **konkursów dotacyjnych**: dwóch na **projekty tematyczne** (Obszar 1.-3.) i jednym na **projekty sektorowe** (Obszar 4.).

Każdy Wnioskodawca ubiegający się o dotację na realizację projektu tematycznego lub sektorowego może ubiegać się o dodatkową kwotę dotacji przeznaczoną na **rozwój instytucjonalny**, podporządkowany celowi skuteczniejszej i efektywniejszej realizacji misji organizacji.

dodatkową kwotę dotacji można przeznaczyć na:

- pozyskiwanie pracowników, współpracowników i wolontariuszy,
- podnoszenie kompetencji zespołu i inne formy rozwoju zawodowego osób pracujących na rzecz organizacji (w tym wolontariuszy),
- budowanie bazy członkowskiej, jej rozwój i zwiększanie zaangażowania w działania organizacji,
- tworzenie całościowej strategii organizacji lub strategii funkcjonalnych (odnoszących się do wybranych obszarów zarządzania, np. marketingu, fundraisingu, rozwoju zasobów ludzkich, innych),
- badania odbiorców działań oraz otoczenia organizacji,
- projektowanie, wdrażanie i/lub podnoszenie standardów działań/i usług oferowanych przez organizację,
- podniesienie wewnętrznych standardów zarządzania organizacją (np. zarządzania ludźmi, komunikacji, zarządzania finansami, księgowości itd.),
- pozyskiwanie środków różnymi metodami i z różnych źródeł,
- PR, promocja i komunikacja z otoczeniem,
- zwiększenie rozliczalności i przejrzystości działań organizacji,
- zapewnianie zgodności działań z prawem,
- zwiększenie zdolności do prowadzenia konsultacji, działań monitoringowych i rzeczniczych lub włączania się w takie działania organizowane przez inne podmioty,
- wzmocnienie zdolności do współpracy międzyorganizacyjnej i międzysektorowej, tworzenia partnerstw i sieciowania,
- ewaluacje, audyty organizacyjne, audyty finansowe, inne procesy oceny i refleksji nad organizacją i jej działaniami,
- wdrażanie nowych technologii i działań służących ucyfrowieniu organizacji (np. zaplanowanie i wdrożenie strategii cyfrowej, automatyzacja obsługi fundraisingu, zapewnianie bezpieczeństwa cyfrowego, inne),
- zakup środków trwałych, w tym sprzętu i wyposażenia lub wykonanie drobnych remontów uzasadnionych wymaganymi standardami pracy, potrzebą zwiększenia skali lub podniesienia jakości działań,

- testowanie nowych rozwiązań, realizacja pilotażowych przedsięwzięć służących zdobyciu wiedzy, doświadczenia i know how potrzebnego do rozwoju działań statutowych,
- zaplanowanie i wdrożenie innych procesów zmiany w organizacji.

Działania dotyczące rozwoju instytucjonalnego powinny być zaplanowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb oraz skoncentrowane na rozwiązaniu wybranych, konkretnych problemów stanowiących istotną barierę ograniczającą możliwości rozwojowe organizacji. Mogą też wspierać proces uruchomienia nowych działań/usług, rozszerzenia ich na nowe grupy odbiorców lub nowy teren. Uzasadniając wybór działań wspierających rozwój instytucjonalny organizacji, wnioskodawca powinien pokazać, w jaki sposób przyczynią się one do zwiększenia zdolności organizacji do skutecznej i efektywnej realizacji jej misji. Dofinansowane działania rozwojowe Grantobiorca może prowadzić samodzielnie lub korzystając ze wsparcia zewnętrznych specjalistów.

Wsparcie we wszystkich konkursach dotacyjnych przyznawane będzie na działania prowadzone przez polskie organizacje społeczne – samodzielnie lub w partnerstwie z innym podmiotami z Polski, z Państw-Darczyńców (Islandia, Liechtenstein, Norwegia), Państw-Beneficjentów korzystających z Funduszy EOG (Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Łotwa, Litwa, Malta, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia) oraz z krajów sąsiadujących z Polską, a nienależących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Białoruś, Ukraina, Rosja). W projektach realizowanych w partnerstwie z podmiotami z Państw-Darczyńców będzie można wystąpić o dodatkową kwotę dotacji na koszty udziału partnera.

Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy wspierać będzie działania prowadzone przez organizacje z całej Polski, ale szczególną uwagę przykładać będzie do wspierania działań podejmowanych przez organizacje mniej doświadczone, spoza dużych aglomeracji i z terenów o ograniczonym dostępie do programów pomocowych i wsparcia infrastrukturalnego oraz organizacje adresujące swoje działania do grup narażonych na dyskryminację i wykluczenie. We wszystkich działaniach ważną grupą docelową będzie młodzież.

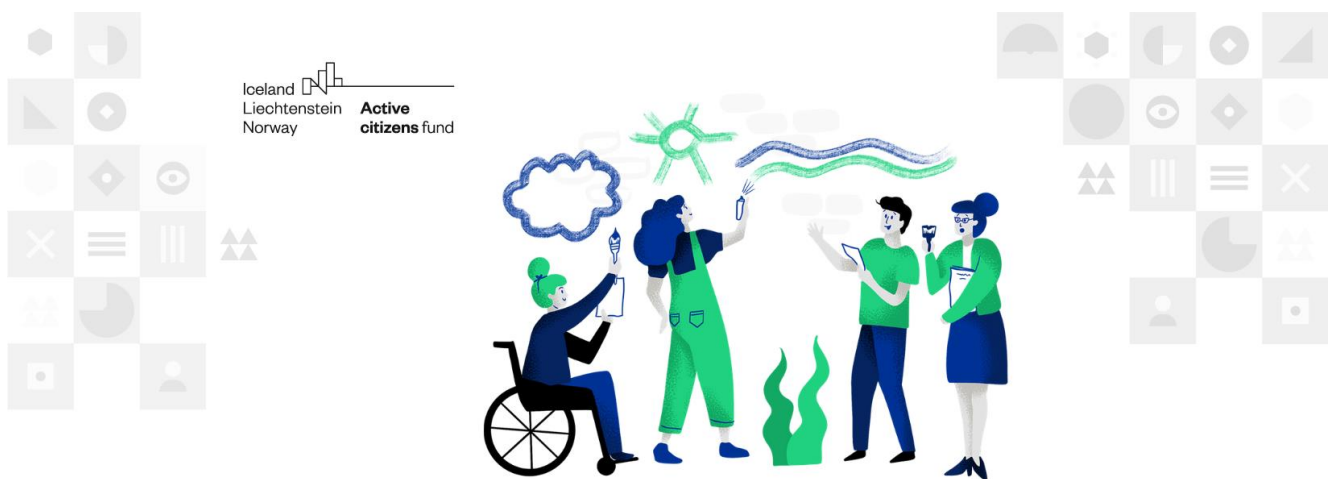
W swoim działaniu Program kieruje się uniwersalnymi wartościami zapisanymi w Traktacie Europejskim: poszanowaniem godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości,

rządów prawa, a także poszanowaniem praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.

Operatorem **Funduszu Regionalnego** jest konsorcjum w składzie:

- Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego
- Fundacja Edukacja dla Demokracji

Program Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny realizowany będzie w latach 2020-2024.

Źródło: <https://www.facebook.com/aktywniobywateleregionalny/photos/a.116933346803545/213466790483533>

Program ma na celu wzmacnianie organizacji społecznych w Polsce. Działa na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, dla którego różnorodność społeczna, równe traktowanie i dialog stanowią szczególną wartość. W ramach Programu organizacje pozarządowe będą mogły ubiegać się o dofinansowanie projektów w następujących obszarach:

1. Ochrona praw człowieka (w tym kwestie związane z równością płci).
2. Działanie na rzecz różnorodności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu.
3. Budowanie kultury demokratycznej i zaangażowania obywatelskiego na poziomie lokalnym (w tym kwestie związane z ochroną środowiska).
4. Wsparcie rozwoju sektora społecznego.

Oprócz konkursów grantowych zostaną przeprowadzone również działania edukacyjne zwiększające kompetencje osób związanych z sektorem społecznym.

Dzięki Programom Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy oraz Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny, organizacje pozarządowe mają wspaniałą szansę na rozwój. Programy skrojone są tak, aby odpowiadały różnym typom organizacji. Są zarówno środki na duże projekty sektorowe, projekty tematyczne dla organizacji średnich, jak i stosunkowo małe granty, niewymagające wkładu finansowego. Każdy znajdzie coś dla siebie.